

PRILOZI / SUPPLEMENTS

REKLI SU O GLAZBENIM VEČERIMA U SV. DONATU / SAID ABOUT THE MUSIC EVENINGS IN ST. DONAT'S

Idejni začetnici festivala... / The Festival's progenitors...

ING. ARH. IVO BAVČEVIĆ / B. ARCH

Bilo je to vrijeme kada su mnogi u gradu ponešto čeprkali i željeli pridonijeti njegovu punijem životu. Mislim da je vrijedno ukazati na nekoliko činjenica, rekao bih na širi kontekst u kojem se javlja ideja o pokretanju Muzičkih večeri u Donatu. Najprije treba imati na umu da se u vrijeme pokretanja nove ideje ugasio »Ribarski sajam« u kojem je, zanimljivo je, sudjelovala sva zadarska privreda, kojoj nisu bili potrebni nikakvi samoupravni sporazumi; da je u to vrijeme već bila u toku manifestacija »Čovjek i more« i »Plavi salon«, a turizam se u to vrijeme najavljuje kao važna projekcija. U pokretanju Muzičkih večeri u Donatu svakako najviše zasluga ima Pavle Dešpalj, koji nije žalio ni truda ni vremena da Zadar dobije stalnu glazbenu manifestaciju umjesto dotadašnjih povremenih gostovanja. U to je vrijeme Crkva sv. Donata bila ožbukana na stari način a mene je kao arhitekta, osim profesionalnog interesa, njezin prostor zanimao i kao akustički fenomen. Sjećam se da sam tada s Josom Špraljom isprobavao akustičnost ovoga prostora na njegovim različitim mjestima. Ja sam bio i autor prvoga plakata a u Gradskoj loži organizirao sam i prvu prodaju karata.

Naša pomalo romantična traganja su kasnije u dobrom smislu institucionalizirana, što je sasvim normalno jer je jasno da takva manifestacija koja je prerasla u internacionalne okvire nije mogla bez institucije.

...The person who deserves most merits for initiating the Music Evenings in St. Donat's is, by all means, Pavle Dešpalj, who did everything needed to ensure the establishment of a permanent musical manifestation in Zadar in place of the occasional concerts. At that time St. Donat's Church had been mortared in the old style. As an architect I found this space very interesting professionally, but its acoustics phenomenon has also interested me. I remember exploring and trying out the acoustics from different positions within the church with Joso Špralja. I was also the designer of the first poster and I organised the sales of the tickets in the City Lodge.

MARIO KOTLAR, AKADEMSKI SLIKAR / ACADEMIC PAINTER

Sretna je okolnost bila da je Pavle Dešpalj, kao svršeni student Muzičke akademije, služio vojni rok u Zadru i što su tadašnje vojne vlasti zaista imale razumijevanja za njegovu opsesivnu ideju o pokretanju Muzičkih večeri u Donatu. Kada se danas prisjetim toga vremena, prvo što mi pada na pamet je slika Pavla Dešpalja, potpuno uvjerenoga da su Muzičke večeri u Donatu zaista potrebne ovom gradu, kao i njegove globalne vizije te buduće manifestacije. U tom bi se smislu moglo gotovo mirne duše reći da su prve Muzičke večeri djelo Pavla Dešpalja, a nas nekolicina, koji smo mu u tomu pomagali, bili smo dobrodošli mali pomoćnici.

Međutim, mislim da treba svakako istaknuti barem još nekoliko podataka. Tu prije svega mislim na obitelj Dešpalj u kojoj je u to vrijeme živjelo čak četiri glazbenika i to otac Šime koji je bio dirigent i skladatelj, Pavle je već bio dirigent, Maja i najmlađi Valter koji je tada imao 13 godina. Svi su oni na tim prvim Večerima učestvovali kao izvođači osim njihova oca Šime koji je bio prisutan s jednom skladbom. Tadašnje potrebe glazbene obitelji Dešpalj naravno da su išle u pravcu praćenja i osobne afirmacije i afirmacije Zadra kao njihova rodnoga grada.

Također ne treba zaboraviti činjenicu da je odmah nakon rata u Zadru formiran gradski Komorni orkestar, koji u vrijeme o kojem govorimo više nije djelovao, a jedan broj njegovih članova živio je u gradu. Revitalizacija gradskog muzičkog orkestra, pouzdano znam, bila je želja Pavla Dešpalja koji je također zagovarao ideju da taj isti orkestar jednoga dana preraste u Filharmoniju. Naravno, Pavle je ovu ideju, s kojom nam je često probijao uši, u jednoj budućoj projekciji, stavljao u funkciju budućih Muzičkih večeri u Donatu.

Za pokretanje ciklusa »Rana glazba« trebalo bi se barem u ovom momentu sjetiti jednog čovjeka kojeg se ne smije zaboraviti. To je Marijan Grgić, čovjek čudovišne energije i velikoga znanja baš iz oblasti srednjovjekovne i renesansne glazbe koji je organizatore uvjeravao i uvjerio da se ne treba plašiti ulaska u takvu avanturu.

...The first thing that comes to mind is an image of Pavle Dešpalj, absolutely convinced that the Music Evenings in St. Donat's are something really needed in this town, and his global visions of this future manifestation.

...The revitalisation of the City Music Orchestra was, that I know for sure, Pavle Dešpalj's wish. He has also advocated the idea of that same orchestra becoming a Philharmonic one day. And of course, he was putting this idea, about which he often stubbornly talked to us, in a future projection as a part of the future Music Evenings in St. Donat's.

...This is a moment when we should remember Marijan Grgić, a man who initiated and started the »The Early Music« cycle.

JOSO ŠPRALJA

Ja sam radio kao fotograf u muzeju a Sv. Donat je bio muzej, jedan dio zbirke. Ja bih s gitarom koji put i sa studentima zasjeo, svirao, pa smo iskušavali gdje unutra bolje zvuči. Zagrijali se. Odlučili smo organizirati koncert, i zbilja, svi smo skupa sve radili. Našli smo se tako i potegli, entuzijizam, mladost, ništa nam nije bilo teško. Moje je uvjerenje da je jedan od poticaja bilo i postojanje »Ribarskog sajma«, a onda su Brkani pokrenuli izložbe fotografija »Čovjek i more«.

I was working as a photographer in the museum, and St. Donat was a museum, a part of the collection. I used to take my guitar and sit there and play, sometimes also with the students, and we would listen to the acoustics from different positions trying to discover the best place. And we became enthusiastic about it. We made a decision to organise a concert. And really, everybody did everything together. We shared a common interest and we did our best; being young and enthusiastic, there was nothing that was too hard for us to do.

Umjetnici, organizatori, muzikolozi... / Artists, organisers, musicologists...

STJEPAN ŠULEK, SKLADATELJ / COMPOSER

Vi ni sami ne znate što u Zadru imate! Sada je Donat propjevao – to je najvažnije. Ne treba žaliti truda da i u budućnosti pjeva. To će biti veliki doprinos našoj muzičkoj umjetnosti i našoj kulturi.

You yourself do not know what you have in Zadar! Donat has begun to sing – and that is the most important thing. And every effort should be made to keep it singing in the future also. It is going to be a great contribution to our music and our culture.

BISERKA CVEJIĆ, VOKALNA UMJETNICA / SINGER

Htjela bih da se izrazim nekako specijalno lijepo, jer sam doživjela jednu specijalno lijepu večer. To je jedna tako divna akustika i ambijent, možda čak i jedinstvena ... akustika nema nikakav eho, umjetnik se želi stopiti s tim ambijentom ... bila sam u divnom uzbuđenju ... sve te stare arije koje sam pjevala u prvom dijelu nastojala sam što dotjeranije izvesti jer me je ambijent zajedno s publikom ponio ... osjetila sam jedino da je Azuccena koju sam pjevala u drugom dijelu bila malo prejaka za ovu tako finu akustiku, dramske stvari, čini mi se, ne leže Donatu...

...I have experienced an especially beautiful evening here...the acoustics is divine and the ambience too, maybe even unique...it has inspired me together with the audience...

VIKTOR PIKAJZEN, VIOLINIST / VIOLINIST

Klaustar sv. Frane zaista je nevjerojatno akustičan i lijep prostor. Bilo mi je posebno zadovoljstvo svirati u njemu.

The St. Francis's Cloister has really extraordinarily acoustics and is a beautiful place. I have enjoyed playing here extremely.

ENNIO PASTORINO, ČLAN ANSAMBLA NUOVO KLAVIERTRIO / MEMBER OF THE NUOVO KLAVIERTRIO ENSEMBLE

I publika i ambijent dvorišta Samostana sv. Frane ispunio nas je strahopoštovanjem. Nezaboravna atmosfera. Akustika kao u najboljim salonima.

Both the audience and the ambience of the courtyard of St. Francis's monastery filled us with respect. A memorable atmosphere. Acoustics as in the best of salons.

IVO POGORELIĆ, PIJANIST / PIANIST

Osobito mi je drago što sam nastupio u prekrasnom ambijentu Klaustara sv. Frane ... jako me raduje ponovni dolazak i susret s prekrasnom publikom. Klaustar je akustički jedinstven ambijent i ostavlja jednako snažan dojam i na solista i na publiku.

I am particularly pleased I played in the grand ambience of St. Francis's Cloister...I'm delighted to be here again and to meet the wonderful audience. As far as acoustics go, the Cloister is a unique ambience which strongly inspires both the soloist and the audience in the same way.

DUBRAVKA TOMŠIĆ, PIJANISTICA / PIANIST

Sretna sam što sam svirala u Zadru... ambijent je fantastičan a publika izvanredna. Nadam se da ovaj moj nastup u Zadru neće biti posljednji.

I am very happy to have played in Zadar...the ambient is fantastic and the audience is remarkable. I hope that this is not going to be my last concert in Zadar.

LAJOS CZIDRA, UMJETNIČKI VODITELJ ANSAMBLA CAMERATA HUNGARICA / ARTISTIC DIRECTOR OF THE CAMERATA HUNGARICA ENSEMBLE

Bilo nam je izuzetno drago što smo nastupili u Sv. Donatu. Nalazimo da je ovo izuzetna sredina za našu glazbu ... publika je bila vrlo zahvalna i puna razumijevanja. Uživali smo i nadamo se ponovnom susretu.

We were exceptionally pleased to have played in St. Donat. We find the whole atmosphere here especially convenient for our music...the audience is very responsive and full of understanding. We enjoyed it and we're looking forward to coming again.

CHRISTOPHER BALL, UMJETNIČKI VODITELJ ANSAMBLA THE PRAETORIUS CONSORT / ARTISTIC DIRECTOR OF THE PRAETORIUS CONSORT

Naš smo program pripremili specijalno za Zadar, prvi dio programa nismo nikad ranije izvodili. Sva istraživanja s tim u vezi obavio je Clifford Armstrong a ja sam istraživao »Orchesographie«. Sviranje u Klaustaru sv. Frane davalo je lijep vizualan ugođaj a kako je Klaustar građen u razdoblju neposredno prije nastanka »Orchesographie« bilo nam je zanimljivo i s tog stajališta. Akustika je vrlo dobra uzme li se u obzir da se svira na otvorenom, premda rana glazba bolje zvuči u zatvorenom prozoru. Nama je bio užitak svirati, a čini se i publici slušati.

Playing in St. Francis's Cloister created a beautiful visual atmosphere. While the Cloister was built in the period immediately before the Orchesographie was made, it was also interesting for us from that point of view. Keeping in mind that we played outdoors, the acoustics was very good, although early music sounds much better when performed in closed places.

BRANKO POLIĆ, GLAZBENI PUBLICIST / MUSIC WRITER

Brojni ambijenti drevnog Zadra, pored kojih pulsira svakodnevni život urbanog centra u punom razmahu, dočarat će u svojim specifičnim vidovima ne samo odraze minulih epoha, već će čovjek sutrašnjice, bez obzira na svoju muzičku prednaobrazbu moći, bez predrasuda i bez ikakve tjeskobe – osjetili ljepotu prošlosti čuvstvima čovjeka našeg doba.

The numerous ambiences of ancient Zadar, by which everyday life of this urban centre beats in full swing, will, through their specific forms procreate not only reflections of old times, but will also enable the man of tomorrow, regardless of his musical foreknowledge, to feel, without prejudices and with no anxiety, the beauty of the past through the senses of a man of our time.

VLADIMIR KRPAN, PIJANIST / PIANIST

... teško je izboriti svoje mjesto u seriji festivala koji nas, eto, svakog ljeta, zapahnuju na ovim našim prostorima ... tu je možda i veća šansa Zadra da se upravo profilirajući i nadograđujući osnovnu ideju ... u kratkom rasponu, ne onakvom kakav imaju Splitski ili Dubrovački festival ... koncentrirano skupe vrijednosti stilskih razdoblja koja su možda manje poznata publici a u ovo su ljetno vrijeme zapravo izvanredno dobro prihvaćena...

... Maybe Zadar has an even greater chance, in profiling and superstructuring the initial idea, concentrically gathering the values of stylistic periods with which the audience is less familiar...

DR. LOVRO ŽUPANOVIĆ, MUZIKOLOG / MUSICOLOGIST

... dajmo toj koncepciji priliku da se nekoliko sezona do kraja potvrdi: ona je vrlo promišljeno iznikla iz svih odrednica stvarnosti ove sredine (i kulturno-povijesnih, i novčanih, i inih) i to joj je najbolja preporuka za daljnje trajanje ... u toj koncepciji što intenzivnije naglašujmo našu domaću stvaralačku dimenziju, posebice na području tzv. rane glazbe (koja je i za nas same, još uvijek prilična nepoznanica!) ... i pustimo po strani riječ »festival« koje se upravo grčevito držimo. Za mene termin Glazbene večeri u sv. Donatu izvrsno obilježuju ono što se ovih dana zbiva ovdje u Zadru na području glazbenog života: to su, jednostavno, glazbene večeri na kojima novo pruža ruku starome i u zajedništvu pridonosi oplemenjivanju ljudskog bića.

...Let us give this concept a chance to affirm and establish itself through several seasons. It has arisen in a very sensible way, out of all the references of this community's reality (cultural-historical, financial and others). And that is the best recommendation for its further duration...within this concept we should emphasise our own creative dimension as much we can, especially in the field of early music...

DUNJA VEJZOVIĆ VOKALNA UMJETNICA / SINGER

Fascinirana sam atmosferom kojom ovaj grad zrači. Kultura tu može najviše pridonijeti i mislim da bismo svi skupa morali na nju obratiti više pažnje, baviti se njom zbog naše vlastite tradicije i povijesne kontinuiranosti.

I'm fascinated with the atmosphere this city radiates. Culture is in a position to contribute most to it, and I think that we should all pay more attention to it and get involved, for the sake of our own tradition and historical continuity.

ROMAN SEGARIĆ, DIPL. ECC. / B. ECC.

Trebamo biti ponosni što imamo tako dobre sastave i soliste. Glazbene večeri u sv. Donatu su jedan veliki kulturni događaj afirmacija Zadra i glazbe uopće a predstavljaju približavanje i onima koji glazbu toliko ne poznaju...

We ought to be proud of having such good ensembles and soloists. The Music Evenings in St. Donat's are a huge cultural happening, affirmation for Zadar and music in general. They also represent a sort of approach to people who do not know much about music...

DR. JOSIP VRANČIĆ, PROFESOR FILOZOFSKOG FAKULTETA U ZADRU / PROFESSOR AT THE FACULTY OF PHILOSOPHY OF ZADAR

... divni su ovi naši Zadrani. I Zoranićevci i orkestar i solisti i dirigent. Hoće li Zadrani prepoznati svoje večeri u sv. Donatu? Po prvim reakcijama publike vjerujemo da hoće. Kakva jedinstvena očaranost glazbom, i izvođača i publike. Ipak, ne zaboravimo da iza svega toga stoje oni koji su ove večeri bili nevidljivi, koji su nam sve to s ljubavlju i svojim intimnim zanosom pripremili.

...They are beautiful, our people from Zadar – the 'Zoranić' chorus, the orchestra, the soloists, the conductor. Will people from Zadar recognise the evenings in St. Donat's? Following the first reactions of the audience, I think they will. What a unique fascination with music; both by performers and audience. But, we should not forget that behind all this there are people who were invisible tonight; but who prepared it all with love and their innermost enthusiasm.

GORDANA LONGIN, DIPL. SOCIOLOG / DIPL. SOCIOLOGIST

To je jedan veličanstven događaj, promocija Zadra u kulturnom smislu i svaka čast svima koji Glazbene večeri pomažu i podržavaju.

This is a majestic event. A cultural promotion of Zadar. Congratulations to people who support and help Music Evenings to be held.

PROF. IVO LIVLJANIĆ / PROFESSOR

Nije nikakav fraza ako kažem da sam počašćen društvom ljudi koji su imali dovoljno i zanosa i hrabrosti da izdrže 30 godina neprekinutog rada ove manifestacije.

These are not empty words if I say that I'm honoured to be among the people who were enthusiastic and brave enough to endure thirty years of the uninterrupted existence of this manifestation.

STEFAN MOHR, ORGULJAŠ I ČLAN NJEMAČKO-HRVATSKOG DRUŠTVA U BONNU / ORGANIST AND A MEMBER OF THE GERMAN-CROATIAN SOCIETY IN BONN

Od osnutka tog društva u Bonnu osjećao sam potrebu da postanem aktivnim članom. U Njemačkoj još uvijek vlada mišljenje kako je Hrvatska »opasna« zemlja. Ja sam se osobno uvjerio kako je ovdje sada drugačija situacija. Hrvatska je predivna zemlja, kao i grad Zadar.

Since the establishment of this Society in Bonn, I have felt obliged to become its active member. The general view in Germany about Croatia is that it is still a »dangerous« country, but I was personally convinced that the situation here is different now. Croatia is a beautiful country, the same applies to Zadar.

IGOR KULJERIĆ, SKLADATELJ / COMPOSER (AUTOR »HRVATSKOG GLAGOLJSKOG REKVIJEMA« / AUTHOR OF 'CROATIAN GLAGOLITIC REQUIEM')

Dugo sam tražio tekst i kada smo se dogovorili da će to biti praizvedba Glazbenih večeri u sv. Donatu priliku da do njega dodem omogućio mi je ravnatelj Antun Dolički uz pomoć dr. Nikice Kolumbića. Vrlo mi je drago da je praizvedba bila baš u Zadru i zadovoljan sam prijemom publike. Ambijent u kojem smo izveli Requiem (Sv. Krševan op. ur.) zbilja je prekrasan, stopio se s vremenom, mjestom i publikom u sretan spoj.

The ambience where we premiered the 'Requiem' (St. Grisogonus's Church) is really wonderful; it has merged with time, place and the audience into a lucky union.

NAPISALI SU O GLAZBENIM VEČERIMA U SV. DONATU / WRITTEN ABOUT THE MUSIC EVENINGS IN ST. DONAT'S

N.M. (SLOBODNA DALMACIJA, 1961.)

Davna ideja grupe ljubitelja muzike u Zadru biti će uskoro ostvarena. Crkva svetog Donata, naša najmonumentalnija građevina ranog srednjeg vijeka postat će koncertna dvorana ... Osnivanjem zadarskog komornog orkestra pod vodstvom Pavla Dešpalja jednog od istaknutih muzičara mlade generacije, ideja o pretvaranju Crkve svetog Donata u koncertnu dvoranu počela se naglo realizirati. Narodni odbor općine i Kotarska prosvjetna skupština prihvatili su ideju i stavili na raspolaganje svoju materijalnu i moralnu pomoć. I neke privredne organizacije su se zainteresirale za ovu novinu u umjetničkom životu grada. Tako je poduzeće »Elektra« primilo na sebe obavezu da u novu koncertnu dvoranu instalira radno i ugodajno osvjetljenje. Za organizaciju prvih koncertnih priredbi koje će se održati 14., 16., 17. i 18. kolovoza Narodni odbor općine dao je 300 hiljada dinara.

Our most grandiose building of the early Middle Ages, St. Donat's church, is going to become a concert hall...the realisation of this idea, a church becoming a concert hall has quickly started to be realised through the establishment of the Zadar Chamber Orchestra led by Pavle Dešpalj, one of the most prominent musicians of the young generation...

J. ŠARIĆ (SLOBODNA DALMACIJA, 1961.)

Početak je bio skroman i dobar. Grupica muzičkih entuzijasta u Zadru pod vodstvom talentiranog dirigenta Pavla Dešpalja stvorila je *Zadarski komorni orkestar* od dvadesetak muzičara. Tri mjeseca predanog rada, vježbi koje su tražile beskrajno strpljenje i mnoga odricanja – već su dovoljan razlog da se tim ljudima oda najveće priznanje ... njihovo muziciranje bilo je poletno, njihov napor dostojan priznanja, njihov kvalitet na nivou koji obećava siguran napredak i još bolje rezultate...

Three months of devoted work and practice which needed the utmost patience and a lot of self-sacrifice is already sufficient reason to pay respect to these people.

(SLOBODNA DALMACIJA, 1962.)

Program ovogodišnjih zadarskih Muzičkih večeri u Donatu pokazuje da je ovaj novi muzički festival na Jadranu na najboljem putu da nizom kvalitetnih koncerata postane značajan umjetnički događaj. Začudoje zaista kako je do toga došlo gotovo preko noći: još prošle godine Večeri su pretežno bile oslonjene na muzička tijela iz Zadra.

This new festival on the Adriatic coast is on the way to becoming a significant artistic event through a series of good concerts.

MONDO LIRICO, 1962.

Najvažnije je što je za okruglu građevinu sv. Donata pronađena prava svrha ... Počelo je skromno i bez milijunskih investicija, no bude li ova ustanova išla pravim putem Muzičke večeri u Donatu bit će ne samo atrakcija za turiste nego i za sve ljubitelje glazbe.

The most important thing is that a true purpose has been found for the rotund building of St. Donat's Church...

IGOR KULJERIĆ (SLOBODNA DALMACIJA, 1964.)

Svjesno ili slučajno realizirana, bila je veoma sretna činjenica što su ovogodišnje Muzičke večeri u Donatu započele koncertom *Instrumentalnog sastava Andrée Colson* iz Francuske. Ovakvi su ansambli najprikladnija muzičko-reproduktivna tijela kojima jedinstvena konstrukcija stare zadarske građevine pruža idealnu akustično-scensku kulisu. Koji je krajnji rezultat ove na izgled prirodne i logične simbioze fenomena tonske umjetnosti -»Arhitekture u kretanju« – i »smrznute muzike« – kako je jednom duhovito nazvana arhitektura? Dvostruki umjetnički doživljaj ili dijalektička kristalizacija u neku višu

estetsku formu? Ili se tu naprosto radi o paralelizmu percepcija, pri čemu se obično događa da jedan od medija bilo mjestimično bilo trajno izbija u prvi plan, dok onaj drugi ostaje po strani kao slučajni suputnik ili nužno zlo? U svakom slučaju to su pitanja koja prelaze okvire ovog osvrtala ali je bilo nužno dodirnuti ih jer se pri sličnim manifestacijama nametljivo postavljaju...

Ensembles like the 'Andrée Colson Instrumental Ensemble' are the most adequate ones, while the unique construction of the old Zadar building lends ideal acoustics and stage scenery.

ANTE STAMAĆ (SLOBODNA DALMACIJA, 1964.)

Američki bariton Thomas Carey oduševio je zadarsku publiku; bio je to neuobičajen glas koji je vrlo inteligentno znao iskoristiti ambijent srednjovjekovnog zdanja. Tako su se obline rotunde prožele zaokruženim Careyevim vokalima, lukovima staroga Händela, prigušenom atmosferom Schubertovih popijevki. I ništa tu nije odudaralo žestinom čak ni u onim prigodama koje pjevačima služe za dramatične izljeve ili pokazivanje vlastitih bravuroznih finesa.

The American baritone Thomas Carey has enraptured the audience. With his unusual voice he knew how to make the most of the ambient of this medieval building.

A. S. (SLOBODNA DALMACIJA, 1965.)

»I ova je sezona ponovno potvrdila izvanrednu autentičnost Sv. Donata i atraktivnost njegova ambijenta. Svi su izvođači ostali ugodno iznenađeni specifičnom kvalitetom zvuka, akustikom i ambijentom ove monumentalne građevine iz 9. stoljeća koja je postala idealno mjesto za izvođenje djela starijih majstora i nastupe manjih ansambala.«

This season has also confirmed the extraordinary acoustics of St. Donat's and attractiveness of its ambience.

NIKOLA AKRAP (NARODNI LIST, 1967.)

Ne bi se smjelo više dozvoliti da posljednji akordi pomute dojam i umanje vrijednost ovako renomirane institucije, a završni koncert jednog talijanskog ansambla upravo je to postigao (*Sakvatore Alfieri*). Vjerujemo da nitko ne bi zamjerio da smo zbog otkazanog koncerta *Virtuosi di Roma* napustili stare zidine Donata s muzikom Monteverdija u ušima u vrhunskoj izvedbi ansambla *I musici cantori*.

It shouldn't happen that the last chords confuse the impressions and diminish the values of such an eminent institution, but this is precisely what has happened after this year's last concert.

A. S. (SLOBODNA DALMACIJA, 1968.)

I ova je sezona, osma po redu potvrdila punu afirmaciju Muzičkih večeri u Donatu kod domaće i strane koncertne publike. Gotovo za svaku priredbu u jedinstvenu dvoranu drevnog Donata trebalo je unositi pomoćna sjedala a nisu bili rijetki koncerti za koje se publika tiskala preko razvalina rimskog foruma tražeći kartu više.

For almost all of the concerts held within the unique premises of the ancient edifice of Donat, we had to bring in additional seats. There were many concerts when the audience had to crowd into the Roman ruins in order to get a ticket.

JURAJ GRACIN (SLOBODNA DALMACIJA, 1969.)

Vladimir Krpan je nesumnjivo veliki pijanist. Dugi niz godina u Zadru nitko nije tako razgibao klavir. To je istinski umjetnik crno-bijelih dirki; virtuozna tehnika, sadržajni temperament i istančana muzikalnost krase tog predanog muzičara. Svaka nota pod njegovim prstima živi svojim nadasve osmišljenim životom, svaka fraza odiše poetskim zanosom. Iz glasovira na kojem svira Krpan izlazi muzika u svojoj zanosnoj ljepoti.

The piano on which Vladimir Krpan plays creates music in all its enchanting beauty.

ANTE STAMAĆ (SLOBODNA DALMACIJA, 1970)

Valja odmah reći da su *Virtuosi da Camera* svojom upućenošću kasnorenesansnoj i ranobaroknoj glazbi postavili granice i svom djelovanju i kritičkom sudu koji ih prati. Prvenstveno iz tih razloga moglo bi se reći da je nastup tog ansambla, pored Krpanovog solističkog nastupa, bio do sad najčišći koncert Muzičkih večeri u Donatu. Tu čistoću, dakako, uvjetovale su dvije granice. Jednu je postavio sam ansambl, čvrsto determinirajući glazbene epohe koje su se činile više evokacijom nego oživljavanjem; drugu je postavio sam ambijent stare građevine. Njihov pak izvanjski sklad već je osigurao čistoću izvođenja, pa i oduševljen prijem kod publike.

The concert given by the 'Virtuosi da camera Ensemble' and Vladimir Krpan was the purest one held till now at the Music Evenings in St. Donat's. This purity was conditioned by two limits; the first was set by the ensemble through their firmly postulated musical periods which seemed more like evocation than restoration, and the second was determined by the ambience of the building itself...

JURAJ GRACIN (SLOBODNA DALMACIJA, 1971.)

Još jednom smo se uvjerali kako je jednom prigodom i ustvrdio Milko Kelemen da akustičkom fenomenu ove crkve zbog određene jeke najviše odgovara pjevana glazba.

The statement of Milko Kelemen, that vocal music is the most appropriate for the acoustic phenomenon of this building, has been reaffirmed once again.

JURAJ GRACIN (SLOBODNA DALMACIJA, 1973.)

U dvorištu Franjevačkog samostana, pored jedne gotičke bifore uzidane u jedan zid, a iza jednog bunarskog vijenca iz 15. stoljeća, okruženi brojnom publikom koja se porazmjestila ispod gotovo pola tisućljeća starog trijema pod kojim su pak uzidane isto tako stare ukrasne nadgrobne ploče plemićkih obitelji; u polutama voštanica 8 mladića i 9 djevojaka koje su bile obučene u haljine s ornamentalnim motivima što podsjećaju na prvotne transparentne vitraile, otpjevalo je pod vodstvom vrijedne Dorothy Westre niz duhovnih napjeva iz raznih podneblja i raznih razdoblja.

In the courtyard of the Franciscan Monastery, beside the gothic bifore and behind the chaplet of wells from the 15th century, girls and boys led by diligent Dorothy Westra and surrounded by a large audience, seated under the almost half a millennium old arcade, sang a series of sacral airs coming from different parts of the world and different periods.

KERÉNYI MÁRIA (MUZIKA, 1974.)

Vjerojatno je namjera sastavljača i provoditelja programa bila crpiti mogućnosti festivala u svrhu isticanja međuodnosa koji slijede iz spoja arhitekture i glazbe. Od svih sudionika i solista i ansambala organizatori su tražili izvedbe takvih skladbi koje bi bile stilski sukladne prostoru nastupa; stara je glazba tako zaključno s razdobljem baroka dobila svoj izvedbeni forum na svakom koncertu. No postupak nije bio mehanički proveden i time do kraja isključiv jer je Navarra nakon Bachove G-dur suite svirao romantike, beogradski *Collegium musicum* izveo je i jednu Capletovu misu a na koncertu *Zagrebačkog komornog dua* svirana je i jedna Kelemenova skladba. Što se stilskih razdoblja tiče, posve zaokruženi program izvela su ona dva ansambla koja su naglašeno specijalizirana za staru glazbu: *Universitas studiorum zagrabensis* i mađarski *Bakfart Consort*.

The organisers obviously intended to exhaust the festival's possibilities in order to emphasise the mutual relationship between the architecture and music.

MARIO BARONI (L'UNITA, 1975.)

Ideja da se ljetni koncerti povežu s korištenjem prostora koji nisu stvoreni za tu svrhu sigurno nije nova, ona je danas štoviše raširena posvuda, ali odmah treba reći da to korištenje prostora (Sv. Donata, Samostana sv. Frane, prekrasnog trga katedrale, dvorana raznih palača), organizatori Zadarskih večeri nisu shvatili neodređeno.

Na prvome mjestu doista je najveća pažnja posvećena funkcionalnosti akustike iskorištenih ambijena. Nije se zapalo u vrlo učestalu grešku da se najljepše svečanosti izmisle za oči a da se ušima prepuste neugodnije manjkavosti. Na drugom mjestu, posebno u priredbama ovoga ljeta, javila se tendencija da se osobita ambijentalna struktura grada poveže s glazbom srednjovjekovnog i renesansnog razdoblja i to ne toliko mehaničkim zblizavanjem datuma koliko da se istakne jedna temeljna kulturna pretpostavka to jest ideja da bi starinom pučka komponenta koja često puta živo prožima antiknu muziku, mogla potaknuti na nov način korištenje istih prostora, kao moment za popularne i gradske susrete.

The greatest attention is focused on the functionality of the ambience's acoustics. The mistake, often made, of inventing the most beautiful festivities for the eyes and leaving out the unpleasant imperfections to the ears, has not been made.

DR. LOVRO ŽUPANOVIĆ (SLOBODNA DALMACIJA, 1975.)

Zamislivši i ostvarivši (drugi dio) Večeri u stalnom tehničkom i interpretativnom usponu (nastupi engleskih sastava bili su posljednji!) organizatori su smišljeno uračunali eventualne manje ili veće tehničke odnosno programske promašaje sudionika (a gdje ih – nema?!), otupljujući im oštricu upravo istaknutim načinom. Težeći nadalje u izmjenjivanju međusobnih iskustava oni su upriličavali kako susrete s njima tako i razgovore za »okruglim stolom« za koje nije neosnovano očekivati da bi se već iduće godine mogli pretvoriti u znanstveni skup domaćih i inozemnih muzikologa i izvodača »stare« glazbe o (mogućoj) temi *Što je do sad učinjeno i kako dalje raditi na revitalizaciji tzv. Rane glazbe?* Upornim i vještim utkivanjem u zadarsku svakodnevicu (u čemu je prvorazrednu ulogu odigrao Radio-Zadar) oni su na koncerte uspjeli privući brojno slušateljstvo, što nipošto nije mala stvar.

We should expect these conversations to turn into a scientific meeting to a possible theme 'What has been done so far and how should we proceed in revitalising so-called early music?' as soon as next year, and should include musicologists and early music performers from Croatia and abroad.

ERIKA KRPAN (VJESNIK, 1976.)

Djevojački zbor i Komorni orkestar škole nastupili su pod vodstvom svojih profesora zborovode prof. Antuna Doličkog i pedagoga orkestra prof. Petra Vrbančića. Ipak, ovoga puta – premda je ne treba zane-mariti – tu mladost valja shvatiti kao polazište za razumijevanje svega što se dogodilo, valja je shvatiti kao dio glazbene ljepote, ali ne kao presudnu činjenicu o kojoj ovisi njezin ishod. Moglo bi se puno prije započeti od u oba slučaja podjednako ispravnog pedagoškog postupka kojim su Dolički i Vrbančić tumačili smisao glazbe i koji je očito, kao promišljeni zanatski i umjetnički napor ovome koncertu prethodio... Korijeni su oni koji mogu festivalu osigurati njegovu vlastitost a festival tada biva odraz i posljedica glazbeno-kulturne vrijednosti grada. Po svemu se čini da su Zadrani toga svjesni, pa se i zbog toga početak ovogodišnjih Muzičkih večeri u Donatu može smatrati doista uspjelim.

Roots can assure its peculiarity to the festival, and the festival then becomes a reflection and a consequence of the city's musical and cultural value.

JURAJ GRACIN (SLOBODNA DALMACIJA, 1980.)

U maloj središnjoj apsidi prastarog zdanja najprije se okupilo četrdesetak djevojčica i djevojaka radne jedinice za glazbeni odgoj i obrazovanje školskog centra *Juraj Baraković*, pa su onako ljepuškaste u svojim svakodnevnim privatnim haljinama (nemaju još svoju više nego zasluženu uniformu) poletno i znalacki otpjevale skladbe Rudolfa Matza, Zoltána Kodálya, Ivana Matetića-Ronjgova, Jakova Gotovca, Lovre Matačića i Bore Tamindžića, dakako spretno vođene od svog pedagoga i dirigenta Antuna Doličkog. Radi se o jednom od najboljih naših tinejdžerskih zborova, zboru koji je sposoban za uspješno ostvarivanje vrlo složenih interpretativnih zadaća, unatoč tomu što je, iz razumljivih razloga, prikraćen za zrelost u dubokoj dionici.

The Girls' Chorus of the Education Centre 'Juraj Baraković' is one of our best adolescent choruses capable of fulfilling very complex interpretative demands.

MM (NARODNI LIST, 1983.)

Tematskim dijelom koncerata tako Muzičke večeri nastavljaju potvrđenu orijentaciju na ranu glazbu i sistemsko obrađivanje jedne epohe po čemu su postale specifične u nas i u svijetu i dokazale da Zadar po svojoj tradiciji ima uvjeta da afirmira neke vrijednosti, da stimulira muzikološki rad i da u domaćim i stranim okvirima postane stjecište renomiranih njegovatelja rane glazbe, smotra muzikoloških i reproduktivnih postignuća na tom području.

With the thematic programmes, the Music Evenings continue their affirmed orientation to early music and prove that Zadar, with its tradition, fulfils conditions to become a centre of eminent specialists in early music.

JAGODA MARTINČEVIĆ (VJESNIK, 1986.)

Iskočivši iz Donata na sve zadarske trgove rana je glazba u tom našem poslijeratnom mladolikom gradu otvorila mogućnost svojevrsna urbofesta na najbolji mogući način. I nema slučajnosti da se između Trga triju bunara, Foše ili Donata susretne nešto drugo što ne spada u festivalski koncept, nema mogućnosti da nam se podvali bilo što tek toliko da se ispuni program za koji zajednica daje novac.

Jumping out from Donat onto all Zadar's squares, early music has made this kind of Urbofest possible in the best possible way.

SANJA RACA (MUZIČKA KULTURA 1-3, 1986.)

Devet festivalskih dana ozbiljnog posla, velike radosti i vrijednih izvedbi bili su ne samo rekonstrukcija glazbe same nego i rekonstrukcija devalviranog pojma svečanosti i poštovanja umjetnosti. Sve nastupe pratio je živopisni izlazak na ulice i trgove zadarskih gostiju – izvodilaca stare glazbe (Urbofest!) koji su ostali na festivalu i nakon službenog koncertnog dijela. Zadarske noći završavale su u ranu zoru kada se iz čuvene Foše puna srca odlazilo na počinak.

The streets and squares of Zadar were alive with guests – the early music performers (Urbofest), after each of the concerts. The Zadar nights drew to a close early in the morning when people, their hearts swelled with emotions, left the famous 'Foša' to go to bed.

FRANC KRIŽNAR (DNEVNIK, 1989.)

29. Muzičke večeri u Donatu se i ovoga ljeta odvijaju na dva područja: prvo je ono autentično u adaptiranom Donatu s koncertima, reflektorima, mikrofonomima i TV kamerama; drugo je ono pravo ljudsko, jednostavno, pod vedrim nebom. U tim različitostima bilo bi za očekivati još i podjelu na takozvanu crkveno-sakralnu i pučko-profanu glazbu, no nije bilo tako. Jer plesna i instrumentalna te vokalna i vokalno-instrumentalna glazba sa svim svojim različitostima bile su u davnim vremenima srednjega vijeka, renesanse i baroka i te kako organski povezane. I upravo zbog toga je na koncertima ansambala *The Dufay Collective* kao i *Lyre* to svojevrsno prepletanje najbolje nastavljeno.

In old times the dance and instrumental music and vocal and vocal-instrumental music of the Middle Ages, Renaissance and Baroque were organically bound to each other, and because of that, this interweaving is continued in the best manner at the concerts of the 'Dufay Collective' and 'Lyra' ensembles.

KATARINA LIVLJANIĆ (SLOBODNA DALMACIJA, 1990.)

Ne treba mnogo govoriti o umijeću interpretacije ovog čuvenog britanskog ansambla (ansambl *Pro cantione antiqua*, op. ur.). Izrastao na višestoljetnoj kulturi pjevanja duhovnoga glazbenog repertoara u njegovoj neposrednoj liturgijskoj funkciji, dakle za vrijeme bogoslužja, on se prema svojoj glazbi odnosi na sasvim specifičan način. Ona zvuči jednostavno koliko god to uistinu nije u svojoj vrlo složenoj unutarnjoj strukturi, stabilno, staloženo. Ne želi se pokazivati izvanjskom blistavošću. Djeluje poput ozvučene biblijske simbolike brojeva 4 i 10 koji u temeljnom kršćanskom mitološkom fondu (fondu koji u svojoj osnovi kršćanstvo na određen način povezuje s drugim religijskim sustavima) znače – potpunost, cjelokupnost, sveobuhvatnost. Poput četiri evanđelista, četiri jahača Apokalipse, ali i četiri strane svijeta, četiri mjesečeve faze, ili poput deset Božjih zapovijedi i 'deset' kao svetog broja pitagorejaca.

Sprung up from a several hundred year old long tradition of singing sacral music repertoire, the 'Pro Cantione Antiqua' ensemble has a special relation to this music. The sound they create is simple, stabile and sensible, to the same degree to which its complex inner structure it is not.

...

Francuski ansambl za ranu glazbu *La Maurache* kao da daje ritam zadarskim Muzičkim večerima u Donatu. On se pojavljuje s vremena na vrijeme te sposobnošću da poput kakve dobre rock grupe okupi sve stare zadarske obožavatelje uvijek iznova na svoj specifičan način znade oduševiti, biti prepoznatljiv, a nov. Na njihovu se koncertu neobično jako osjeća i bilo publike, njezino nostalgčno prisjećanje vlastita ranoglazbenog odrastanja, stjecanja iskustva, izgrađivanje stavova i brušenje kriterija. Kao da se nekako tupi oštrica ratia, a čitavo se glazbeno zbivanje pretvara u zajedničko kušavanje maloga maledaine-kolačića koji u svakoga ponaosob ima nešto drugačiju aromu. Međutim, ratio i nije osnovna kategorija koja može svojim argumentima valorizirati koncert ansambla *La Maurache*, opisati njegove kvalitete, smjestiti ga plastično u nekakav zamišljeni dijagram. Kada je u pitanju ovaj francuski ansambl sve to možda i nije presudno.

The French ensemble 'La Maurache' marks the beat of the Music Evenings. They come to Zadar every now and then, and, like an old rock band, they gather all their old friends from Zadar who are always enraptured by their recognisable but ever new performances.

TATJANA STUPIN (NARODNI LIST, 1992.)

Nakon tri desetljeća kontinuiranog održavanja jedne od najznačajnijih kulturnih manifestacija u Hrvatskoj, Muzičkih večeri u svetom Donatu, te jednogodišnjeg nasilnog ratnog prekida, festival rane glazbe ove se godine s rednim brojem 32. održava nanovo u drevnom tritisućgodišnjem Zadru ... Uz nastup najveće atrakcije ovogodišnjeg MVD-a vezana je i nedavna anegdota, kako nam sami rekoše, slavni Britanci. Naime engleski ansambl *Pro cantione antiqua* na poziv Zadrana smjesta se odazvao za nastup na Večerima, na kojima nastupaju već deveti put. Britanci su za Zadrane odlučili svirati gratis. Uoči dolaska u Zadar, kako sami rekoše, Beograd im je ponudio atraktivan glazbeni aranžman, Britanci su im odgovorili: 'Ne možemo doći kod vas. Pa vi ste napadali naš Zadar. Samo zato što su u Zadru nastanjeni Hrvati. Ne možemo nastupati kod vas u Beogradu. Plašimo se, nikad više...'. Ovako su jednostavno James Grifcett i Ian Thompson, tenori, te Brian Ethherdge bas i Mark Brown dirigent prozborili o ratnoj tragediji na Balkanu...

The Pro 'Cantione Antiqua' ensemble immediately responded to the invitation from Zadar, and gave a concert here at the Music Evenings for the ninth time. They made a decision to play for free this time. On the eve of their coming to Zadar, they received an attractive invitation to give a concert in Belgrade. As they told us, their answer was as follows: »We cannot come to you. You are the ones who attacked our Zadar, and only because the Croats live here. We cannot give concerts in Belgrade, ever again...«

ELIZABET KALMETA (SLOBODNA DALMACIJA, 1993.)

Trinaestog rujna otvorene su 33. Glazbene večeri u sv. Donatu. Rasrdene granate zlokobno su odjeknule pred početak koncerta te naznačile treće ratne Glazbene večeri, količinom skućene, ali svakako bogate umjetničkim dosezima. Kamenim tkanjem Sv. Donata okruženi *Zagrebaćki solisti* pod umjetničkim vodstvom Tonka Ninića i pijanistica Katarina Krpan kazivahu nam svoju glazbu. Treća simfonija u D-duru Luke Sorkočevića, ljupka tvorevina europskoga rokokoja, pulsirala je krotko i odmjereno. Slijedio je Koncert za glasovir, violinu i gudaće u d-molu Felixa Mendelssohna. Rasute bijahu boje pred nama, žive i tople. Boje violine i glasovira. Uskovitlana raspjevanost i sićušni drhtaji, umilni razgovori dvaju instrumenata bijahu zaokruženi bujnošću gudaća. Violinist Tonko Ninić ocrtao je čeznutljivim tonom Mendelssohnove vizije te superiornim virtuozićetom potvrdio, po tko zna koji put, svoju velićinu. Osebućnošću glasovirskoga tona, silovitog, a mekog te rafiniranošću u biranju boja, mlada pijanistica Katarina Krpan pričala je romantićnu priću, svrstavajući se tako u red istaknutih mladih pijanista.

Na kraju odslušasmo Simple Symphony op. 4 Benjamina Brittena. *Zagrebaćki solisti*, kao uvijek, bijahu izvrsni. Opet guste boje, slijevanje boja. A slušajući sjetnu Sarabandu, na trenutak ugledasmo gustu maglu nekih dalekih engleskih polja. Zatim još dva dodatka pa išćekivanje sljedećeg koncerta.

The 33rd Music evenings were opened on 13th September in St. Donat's. Furious shells ominously reverberated just before the start of the concert and marked the third War Music Evenings, modest in its number of concerts, but rich in artistic accomplishments. Surrounded with stone embroidery, the 'Zagreb Soloists' under the artistic leadership of Tonko Ninić and pianist Katarina Krpan played music.

TATJANA STUPIN (NARODNI LIST, 1993.)

U znaku neposredne ratne opasnosti, odjeka potmulih detonacija, rizika publike koja je navikla već na životnu logiku ruskog ruleta te naravno nezaboravnih koncertnih doživljaja, protekle su »Isusove godine« ugledne zadarske kulturne manifestacije Glazbene večeri u sv. Donatu«. Malobrojna ali doista »Donatovim večerima« vjerna zadarska publika imala je priliku poslušati tri koncerta kojima je ponajprije potvrđen kontinuitet ovoga tradicionalnoga hrvatskog glazbenog festivala. Osim kontinuiranosti Glazbenih večeri kroz ova tri koncerta naglašena je još jedna bitna odrednica ovog festivala: »Večeri« naime nisu više isključivo festival srednjovjekovne, renesansne i barokne glazbe, već uopće kvalitetna glazbena, kulturna manifestacija u najširem značenju te riječi koja probija uži ranoglazbeni konceptijski okvir.

Marked by a direct war time danger, echoes of dull detonations, with audience taking a risk – already accustomed to a Russian-roulette logic in life, but also by memorable music events, the 'Jesus' years' of eminent Zadar manifestation passed by...The continuity was established, but the Evenings are no longer exclusively a festival of early music but generally a quality musical manifestation in the broadest sense of the term.

ALISA ČAKARUN (SLOBODNA DALMACIJA, 1995.)

Njemački je orguljaš (Herbert M. Hoffmann, op. ur.) napokon omogućio upoznavanje zadarskog, iako malobrojnog, auditorija, s pravim zvukom i mogućnostima novih orgulja dobivenih tijekom rata donacijom iz Kölna. Ovaj njemački orguljaš nerijetko je postizavao svu raskoš orkestralnog suzvučja orgulja. Naročito je to bilo izraženo pri izvedbi zanimljivih Lisztovih varijacija koja je resila bravuroznost tonova i dobro i smišljeno poigravanje s registrima čije je ostvareno atraktivno i glazbeno do krajnosti iznijanirano djelo...

The German organist Herbert Hoffman has finally shown us and introduced the real sounds and abilities of the new organ, which was donated during the war by Cologne.

...

... ansambl za staru glazbu *Zadarski madrigalisti* svojim je nastupom u crkvi sv. Donata održanom 15. srpnja ostao vjeran tradiciji proslavljenih Donatskih večeri. Ansambl u svojim interpretacijama posebnu pozornost polaže stilskoj prezentaciji djela, bilo da se radi o insistiranju na boji glasova, intonativnim zahtjevima, u potpunosti čistim i izigranim dionicama polifonih spletova brojnih a cappella skladbi te atraktivnosti svjetovnih, mahom instrumentalnih skladbi, na, koliko je to god moguće, originalnom instrumentariju.

'The Zadar Madrigalists', ensemble for early music remains faithful to the tradition of the famous Donat's Evenings.

HANA BREKO (VIJENAC, 1996.)

Orisno predstavljeni program ovogodišnjeg eminentnog zadarskog festivala pokazuje zavidnu razinu umjetničkih nastojanja programskoga tima te marljivo nastojanje organizatora da se kulturnom poviješću bogat grad Zadar prikaže kao nezaobilazno kulturno središte hrvatskoga juga.

The programme of this year's eminent Zadar festival shows the envious level of the organisers' artistic endeavours to represent Zadar, rich in cultural history, as an unavoidable cultural centre of the Croatian south.

VIŠNJA POŽGAJ (VJESNIK, 1996.)

Mješoviti zbor Hrvatskog pjevačkog glazbenog društva Petar Zoranić koji je uvježbao Antun Dolički i *Zadarski komorni orkestar* koji vodi Drago Novak pripremili su lijep program duhovne glazbe ... zbor *Zoranić* pokazao je visok domet u izvedbi, pogotovo u Schubertovoj Misi gdje je imao pretežitu i nimalo laku ulogu. Čista intonacija dikcija i pregledan polifoni slog, uz impresivne dinamičke gradacije, zvučali su vrlo dobro uz potporu dobro uvježbana orkestra. Izvedbe je sabrano i muzikalno objedinio mladi dirigent Edo Mičić, Zadraniin koji se školovao prvo u rodnom gradu, zatim u Zagrebu i Grazu gdje je sada docent na Visokoj školi...

The Mixed Chorus of the Croatian Singing Society 'Petar Zoranić', trained by Antun Dolički, and the Zadar Chamber Orchestra, led by Drago Novak have prepared a beautiful programme of sacral music...the performance was rounded off by a young Zadar conductor Edo Mičić, who today works as a senior lecturer at the College of Music in Graz, Austria.

DAVORKA MEZIĆ (SLOBODNA DALMACIJA, 1996.)

Zadrani su dugo čekali i u srijedu navečer dočekali koncert koji će okupiti sve troje slavni Dešpalja – sestru Maju i braću Pavla i Valtera. Ne čudi stoga veliki odaziv publike koja je ispunila sva mjesta u Zmajevićevu dvoru, prekrasnom prostoru koji je inače tom prigodom prvi put promoviran kao koncertni ... S obzirom na obveze i brojne nastupe teško ih je okupiti u zajedničkom projektu kao što je bio ovaj, na poziv zadarske Glazbene škole »Blagoja Bersa«. Ovim su koncertom Dešpalji dali svoj doprinos proslavi 50. obljetnice te škole a sve se sretno uklopilo u Glazbene večeri u sv. Donatu koje je 1961. godine pokrenuo upravo Pavle Dešpalj.

The people from Zadar have finally had the opportunity to hear the three famous Dešpaljs together – sister Maja and her brothers Pavle and Valter. A large audience in the Zmajević Palace, a beautiful premises promoted on this occasion, was therefore not a surprise.

IVANA BUŠIĆ (VEČERNJI LIST, 1996.)

Ulogu skulptora preuzeo je maestro Vladimir Kranjčević koji je u oblikovanju zvučne plastike dostojne Skjavićeva predložka za oruđe izabrao *Slovenski komorni zbor*. U Zadru je u sklopu Glazbenih večeri u Sv. Donatu izrađen prvi »odljevak« konkretne realizacije Skjavićeve umjetnosti. Ako bi se jednom riječi morao opisati koncert održan u sv. Krševanu neka to bude riječ koja označuje estetički ideal renesanse: čudesno.

The concert with motets by Julije Skjavić could be described using a word which marked the Renaissance aesthetic ideal: fascinating!

KORALJKA MIČIĆ (NARODNI LIST, 1996.)

Sparna zadarska ljetna večer podgrijana reflektorima Hrvatske televizije nije spriječila zadarske glazbene sladokusce da ispune drevne brodove Crkve sv. Krševana i uživaju u najnovijem djelu maestra Kuljerića (Hrvatski glagoljski requiem, op. ur.) ... Drevni tekst zaokružen prepoznatljivom Kuljerićevom glazbenom inventivnošću i nonkonformizmom okupljenu je publiku pedesetak minuta trajanja izvedbe održao u kontinuiranoj doživljajnoj tenziji i koncentraciji koja je po završetku eksplodirala u pljesak odobravanja i zahvale kako autorovu djelu tako i impresivnoj izvedbi zbora, orkestra i solista, isprativši i posljednjeg glazbenika ispred oltara Crkve sv. Krševana.

The applause of approval and gratitude to both Igor Kuljerić's composition 'The Croatian Glagolitic Requiem' and the impressive performance, also accompanied the last of the musicians leaving the altar of St. Grisogonus's church.

VIŠNJA POŽGAJ (VJESNIK, 1997.)

Posljednji od 14 ovogodišnjih koncerata 37. glazbenih večeri u Sv. Donatu bio je prava orguljska svečanost. Darovala ju je u nedjelju 3. kolovoza vrsna orguljašica Ljerka Očić s originalnom zamisli da u istoj večeri izvede tri različita stilska programa na tri različita instrumenta u tri zadarske crkve. Taj ambiciozni, vrlo zahtjevni i nadasve zanimljiv projekt privukao je pozornost velikog broja znatiželjnika koji su se zajedno s umjetnicom selili iz jedne crkve u drugu u velikoj glazbenoj šetnji kroz povijest orgulja, od renesanse do našega stoljeća. Crkva sv. Mihovila bila je dobar okvir za izvedbu najstarije literature renesansnih i baroknih skladatelja ... Iako su orgulje u katedrali bile u ratu oštećene i još nisu do kraja sanirane, Ljerka Očić se ipak odlučila na njima izvesti drugi dio svojeg programa s prikladnim romantičnim repertoarom ... Treći pak dio tog zanimljivog iako dosta dugog koncerta održan je u Crkvi sv. Šime na kvalitetnim orguljama barokne dispozicije... znalački i maštovito te s nervom i snagom u izrazu, uz osebujni izbor registara, ritma, tempa i agogike, ona je još jednom i ovom zgodom potvrdila svoje visoke kvalitete vrsne hrvatske orguljašice s međunarodnom karijerom.

The original idea of the organist Ljerka Očić of performing three programmes different in style, played on three different instruments in three churches of Zadar has attracted a great attention from the audience which took a musical walk from one church to the other with the artist...

ALISA ČAKARUN (SLOBODNA DALMACIJA, 1997.)

Ovogodišnje će Glazbene večeri u sv. Donatu ući u anale i po ugošćavanju prvi put u Zadru jedne od najuglednijih hrvatskih vokalnih umjetnica svih vremena, proslavljene wagnerijanke Dunje Vejzović... I ovoga puta nastupila je sa svojim stalnim suradnikom, jednim od najistaknutijih hrvatskih pijanista Đorđem Stanettijem..., umjetnici su izveli Schubertov ciklus pjesama »Zimsko putovanje« nastao na stihove skladateljeva suvremenika Wilhelma Müllera. Tmurne boje tih pjesama koje savršeno preslikavaju skladateljevo raspoloženje godinu dana prije smrti, navele su umjetnike da za koncertni prostor odaberu crkvu sv. Frane. U atmosferi duboke koncentracije i savršene harmonije njihova izričaja ovi briljantni umjetnici oduševili su i očarali prisutnu publiku.

In an atmosphere of profound concentration and perfect harmony, the brilliant artists Dunja Vejzović and Đorđe Stanetti inspired and enchanted the audience with their performance of Schubert's cycle Winterreise.

G. KOŠUTIĆ (NARODNI LIST, 1998.)

Koncert koji je u koncepciju »Večeri« unio jedno novu a više nego dobrodošlu i osvježavajuću dimenziju održan je u subotu u »matičnom« prostoru cijele manifestacije, u crkvi Sv. Donata. Pučki crkveni pjevači iz Kolana, Posedarja, Sali i Velog Iža su na večeri posvećenoj pučkoj glagoljaškoj tradiciji Zadarske nadbiskupije u ovogodišnji program unijeli duh izvornosti i izravne povezanosti s nepatvorenim glazbenim izrazom davnina.

At the concert dedicated to the popular glagolitic tradition of the Archbishopric of Zadar, the popular church singers introduced an atmosphere of originality and direct connection to the musical expression of old times.

VIŠNJA POŽGAJ (VJESNIK, 1998.)

Koncertom zadarskog *Djevojačkog zbora* koji je u čast blagdana Velike Gospe održan u Župnoj crkvi Porodenja Marijina na Silbi, završene su ovogodišnje 38. Glazbene večeri u sv. Donatu. Naime, taj tradicionalni ljetni zadarski festival koji je počeo unutar drevnih zidina Svetoga Donata i po njemu dobio ime, postupno je ulazio i u druge atraktivne prostore Zadra, da bi ove godine prvi put izašao iz Zadra otkrivši čari otoka Silbe i potrebu tamošnjih mnogobrojnih domaćih i stranih turista za ozbiljnim glazbenim sadržajima.

Leaving Zadar, the Festival discovered the charm of the island Silba and the needs of tourists and numerous local people for serious musical events.

BRANKO MAGDIĆ (VEČERNJI LIST, 1999.)

Izvanredno vokalno suglasje pratilo je preksinoćni akapelni sedmoređ ženskog ansambla *Dialogos* iz Pariza, iza čijeg trogodišnjeg bavljenja ponajviše srednjovjekovnom glazbom stoji suvereno teorijsko i praktično muzikološko znanje i istraživanje Zadrance Katarine Livljanić. Ponovno, dakle, nastupivši u akustički jedinstvenom prostoru Sv. Donata, međunarodni sastav francuske skupine za svoje je najnovije obraćanje glazbi dalekih obzora odabrao stilski najšire postavljeno liturgijsko naslijeđe hrvatskih i talijanskih zemalja, i to u rasponu od rimskog korala do nabožnih napjeva (glagoljaške) provenijencije.

Extraordinary vocal consonance followed the performance of the female ensemble 'Dialogos' from Paris whose work is backed by the sovereign theoretical and practical knowledge in musicology of Katarina Livljanić, a musicologist born in Zadar.

ALISA ČAKARUN (SLOBODNA DALMACIJA, 1999.)

U masi imena od kojih je nemali broj velikih zvijezda koja su prodefilirala zadarskim koncertnim podijima, nevelik je broj onih čija su gostovanja ušla u legende. Među njima je i Zbor Romeo i Julija Kraljevskog dramskog kazališta iz Stockholma koji je u Zadru, u okviru Glazbenih večeri u sv. Donatu gostovao po treći put. Nakon velikih iznenađenja i razočaranja zbog njihova odsustvovanja s proteklih Večeri, Zadrani su s oduševljenjem pohrlili u klostar sv. Frane čiji je prostor bio premalen da primi sve željne njihova videnja.

The St. Francis's Cloister was not big enough for all who wanted to hear and see the attractive 'Choir Romeo and Juliet of the Royal Dramatic Theatre of Stockholm'.

GORAN BUJIĆ (ZADARSKI LIST, 1999.)

Glazbene večeri u Sv. Donatu, ovoga ljeta već 39. po redu, uspješno su privedene završetku nastupom sopranistice Dunje Vejzović i *Zagrebačkog gitarskog trija*, naravno, upravo u crkvi, – zaštitnom znaku našega glazbenog festivala – Sv. Donatu ... a heroina Dunja i te je večeri pjevala božanstveno, bogovima ravna svojim jedinstvenim mezzosopranom. Bilo da je u našim ušima Schubertov Lied kao na prošlogodišnjim Glazbenim večerima, bilo engleska poezija, bilo jezik opere, pjevni belkantistički talijanski, ili pak jezik ljubavi kakvim nam se za trajanja koncerta činio španjolski, Diva uvijek pjeva baš kao da je u pitanju »labudi«, posljednji pjev...

At the end of the 39th Music Evenings, prima donna Dunja Vejzović and the 'Zagreb Guitar Trio' gave a concert in St. Donat's church, the trademark of our festival. She sang beautifully, as always, with her unique mezzo-soprano like the voice of an angel.

*Syntagma musicum &
Zagrebački plesni
ansambl|Syntagma
Musicum & The
Zagreb Dance
Ensemble; Klaustar
sv. Frane|St. Francis's
Cloister, 1980.*

Glasbene večeri u sv. Donatu|The Music Evenings in St. Donat's **40** *godinalyears*